

ลาวัณย์ วิจารณ์ 2552: การสร้างเกณฑ์จำแนกกลุ่มคน เพื่อการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียชุมชน ปรินญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
อาจารย์โสภณ ชนะมัย, Ph.D. 216 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อสร้างเกณฑ์จำแนกกลุ่มคน เพื่อการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการบำบัดน้ำเสียชุมชน ชุมชนที่ทำการศึกษได้แก่ ชุมชนที่ประสบความสำเร็จด้านการบำบัดน้ำเสีย ประกอบด้วยชุมชนบ้านศาลาแดงเหนือซึ่งเป็นชุมชนที่มีประสบการณ์ในการพัฒนารูปแบบการบำบัดน้ำเสียของชุมชนขึ้นใช้เอง และชุมชนบางปรอกซึ่งเป็นชุมชนที่ไม่มีประสบการณ์การพัฒนารูปแบบการบำบัดน้ำเสียของชุมชน วิธีการศึกษาแบ่งออกเป็น 1) ค้นหาผู้รู้การบำบัดน้ำเสียของชุมชน 2) ศึกษาแบบการบำบัดน้ำเสีย และ 3) สร้างเกณฑ์จำแนกกลุ่มคนเพื่อการถ่ายทอด

ผลการศึกษาพบว่า คุณลักษณะเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ที่ใช้เป็นเกณฑ์จำแนกผู้รู้รูปแบบการบำบัดน้ำเสียของแต่ละชุมชนมีดังนี้ ชุมชนบ้านศาลาแดงเหนือ คุณลักษณะที่ใช้จำแนกผู้รู้รูปแบบการบำบัดน้ำเสีย คือ ความร่วมมือกับผู้อื่นและช่างสังเกต ส่วนคุณลักษณะที่ใช้จำแนกผู้ไม่ใช้รูปแบบการบำบัดน้ำเสีย คือ ความร่วมมือกับผู้อื่น ช่างสังเกต แสวงหาความรู้ และคิดสร้างสรรค์ สำหรับชุมชนบางปรอกคุณลักษณะที่ใช้จำแนกผู้รู้รูปแบบการบำบัดน้ำเสีย คือ ความร่วมมือกับผู้อื่น ช่างสังเกต และแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ส่วนคุณลักษณะที่ใช้จำแนกผู้ไม่ใช้รูปแบบการบำบัดน้ำเสีย คือความร่วมมือกับผู้อื่น และช่างสังเกต

การนำเกณฑ์ไปประยุกต์ใช้เพื่อจำแนกกลุ่มคนเพื่อการถ่ายทอดมีข้อเสนอแนะดังนี้ ชุมชนที่ไม่มีประสบการณ์ในการพัฒนารูปแบบการบำบัดน้ำเสีย ดำเนินการโดยปรับเปลี่ยนคุณลักษณะของกลุ่มเป้าหมายให้มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับผู้รู้รูปแบบการบำบัดน้ำเสียก่อนนำเข้าสู่กระบวนการถ่ายทอด ส่วนชุมชนที่มีประสบการณ์ในการพัฒนารูปแบบการบำบัดน้ำเสีย ดำเนินการโดยคัดแยกกลุ่มเป้าหมายที่มีคุณลักษณะเช่นเดียวกับผู้ไม่ใช้รูปแบบการบำบัดน้ำเสียเพื่อร่วมต่อยอดพัฒนารูปแบบการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมกับชุมชน